

Cambridge University Press
978-0-521-09921-9 - An English-SerboCroatian Dictionary, Third Edition
Morton Benson
Frontmatter
[More information](#)

AN ENGLISH-SERBOCROATIAN
DICTIONARY

BY
MORTON BENSON

THIRD EDITION



CAMBRIDGE
UNIVERSITY PRESS

Cambridge University Press

978-0-521-09921-9 - An English-Serbocroatian Dictionary, Third Edition

Morton Benson

Frontmatter

[More information](#)

ENGLESKO-SRPSKOHRVATSKI
REČNIK

MORTON BENSON

TREĆE IZDANJE



CAMBRIDGE
UNIVERSITY PRESS

Cambridge University Press
 978-0-521-09921-9 - An English-Serbocroatian Dictionary, Third Edition
 Morton Benson
 Frontmatter
[More information](#)

CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS
 Cambridge, New York, Melbourne, Madrid, Cape Town, Singapore, São Paulo, Delhi

Cambridge University Press
 The Edinburgh Building, Cambridge CB2 8RU, UK

Published in the United States of America by Cambridge University Press, New York

www.cambridge.org
 Information on this title: www.cambridge.org/9780521384964

© Morton Benson 1990

This publication is in copyright. Subject to statutory exception
 and to the provisions of relevant collective licensing agreements,
 no reproduction of any part may take place without the written
 permission of Cambridge University Press.

First published by Cambridge University Press 1994
 Reprinted 1996, 1997
 This digitally printed version 2008

A catalogue record for this publication is available from the British Library

Library of Congress Cataloguing in Publication data
 Benson, Morton
 An English-SerboCroatian dictionary by Morton Benson - 3rd ed.
 p. cm.

Includes bibliographical references.

ISBN 0-521-38496-6

1. English language – Dictionaries – Serbo-Croatian.

I. Title.

PG1376.B38	1990
423'.9182–dc20	90-1662
	CIP

ISBN 978-0-521-38496-4 hardback
 ISBN 978-0-521-09921-9 paperback

Cambridge University Press
978-0-521-09921-9 - An English-Serbocroatian Dictionary, Third Edition
Morton Benson
Frontmatter
[More information](#)

to Evelyn

Evelini

TABLE OF CONTENTS

SADRŽAJ

PREFACE	XVI
PREFACE, SECOND EDITION	XX
PREFACE, THIRD EDITION	XXII
INTRODUCTION	XXIV
1. Scope of the Dictionary	XXIV
2. Standard Dialects of English	XXV
2.1. General	XXV
2.2. American English	XXVI
2.2.1. Regional Phonetic Variants	XXVI
2.2.2. Standard American	XXVI
2.3. British English	XXVI
2.3.1. Pronunciation	XXVI
2.3.2. Lexicon	XXVIII
2.3.3. Syntax	XXVIII
2.3.4. Spelling	XXVIII
3. Treatment of Entries	XXVIII
3.1. General	XXVIII
3.1.1. Parts of Speech	XXX
3.1.2. Separation of Words	XXX
3.2. SerboCroatian Glosses	XXX
3.3. Proverbial and Idiomatic Expressions	XXX
3.4. Transcription	XXX
3.4.1. General	XXX
3.4.2. Symbols Used	XXXII
3.4.3. Transcription of Certain Borrowings from French	XXXII

PREDGOVOR	XVII
PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU	XXI
PREDGOVOR TREĆEM IZDANJU	XXIII
UVOD	XXV
1. Obim rečnika	XXV
2. Književne varijante engleskog jezika	XXV
2.1. Opšte napomene	XXV
2.2. Američki engleski	XXVII
2.2.1. Regionalne fonetske varijante	XXVII
2.2.2. Standardni američki izgovor	XXVII
2.3. Britanski engleski	XXVII
2.3.1. Izgovor	XXVII
2.3.2. Leksika	XXIX
2.3.3. Sintaksa	XXIX
2.3.4. Pravopis	XXIX
3. Obrada odrednica	XXIX
3.1. Opšte napomene	XXIX
3.1.1. Vrste reči	XXXI
3.1.2. Rastavljanje reči na kraju retka	XXXI
3.2. Srpskohrvatske definicije	XXXI
3.3. Poslovice i idiomatski izrazi	XXXI
3.4. Transkripcija	XXXI
3.4.1. Opšte napomene	XXXI
3.4.2. Fonemski znakovi	XXXIII
3.4.3. Transkripcija nekih pozajmljenica iz francuskog jezika	XXXIII

X

3.4.4.	Standard Described	XXXII
3.4.4.1.	Marking of Variations within the American Standard	XXXII
3.4.4.2.	Marking of British Variants	XXXII
3.4.4.2.1.	Transcription of Final and Pre-Consonantal <i>r</i>	XXXII
3.4.4.2.2.	Transcription of Other Variants	XXXII
3.4.5.	Stress	XXXII
3.4.5.1.	General	XXXII
3.4.5.2.	Variant Stresses	XXXIV
3.4.5.3.	Stress in Hyphenated Words	XXXIV
3.5.	Noun Plurals	XXXIV
3.5.1.	Regular Plurals in <i>-s</i>	XXXIV
3.5.1.1.	Phonetic Variants	XXXIV
3.5.1.2.	Spelling Rules	XXXIV
3.5.2.	Irregular Plurals	XXXVI
3.5.2.1.	General	XXXVI
3.5.2.2.	Zero Ending	XXXVI
3.5.2.3.	Coincidence of Singular and Plural	XXXVI
3.5.2.4.	Compound Nouns	XXXVI
3.6.	Comparison of Adjectives	XXXVI
3.6.1.	General	XXXVI
3.6.2.	Regular Comparatives	XXXVI
3.6.2.1.	General	XXXVI
3.6.2.2.	Superlative	XXXVI
3.6.2.3.	Spelling Rules for Comparatives in <i>-er</i>	XXXVIII
3.6.2.4.	Monosyllabic Adjectives	XXXVIII
3.6.2.5.	Disyllabic Adjectives	XXXVIII
3.6.2.6.	Polysyllabic Adjectives	XXXVIII
3.6.3.	Irregular Comparatives	XXXVIII
3.7.	Adverbs	XXXVIII
3.7.1.	General	XXXVIII
3.7.2.	Comparatives	XL
3.7.2.1.	Regular Comparison	XL
3.7.2.2.	Irregular Comparatives	XL
3.8.	Verbs	XL
3.8.1.	Forms Given	XL

XI

3.4.4.	Transkribovani standard	XXXIII
3.4.4.1.	Obeležavanje varijacija u američkom standardnom izgovoru ..	XXXIII
3.4.4.2.	Obeležavanje britanskih varijacija	XXXIII
3.4.4.2.1.	Transkripcija <i>r</i> na kraju reči i ispred suglasnika	XXXIII
3.4.4.2.2.	Transkripcija drugih varijacija	XXXIII
3.4.5.	Naglasak	XXXIII
3.4.5.1	Opšte napomene	XXXIII
3.4.5.2.	Dubletni naglasci	XXXV
3.4.5.3.	Naglasak u polusloženicama (koje su spojene crticom)	XXXV
3.5.	Obrazovanje množine imenica	XXXV
3.5.1.	Pravilna množina na <i>-s</i>	XXXV
3.5.1.1.	Fonetske varijacije	XXXV
3.5.1.2.	Pravopisna pravila	XXXV
3.5.2.	Neppravilne množine	XXXVII
3.5.2.1.	Opšte napomene	XXXVII
3.5.2.2.	Nula kao nastavak množine	XXXVII
3.5.2.3.	Jednakost jednine i množine	XXXVII
3.5.2.4.	Složene imenice	XXXVII
3.6.	Poređenje prideva	XXXVII
3.6.1.	Opšte napomene	XXXVII
3.6.2.	Pravilni komparativi	XXXVII
3.6.2.1.	Opšte napomene	XXXVII
3.6.2.2.	Superlativ	XXXVII
3.6.2.3.	Pravopisna pravila za komparativ na <i>-er</i>	XXXIX
3.6.2.4.	Jednosložni pridevi	XXXIX
3.6.2.5.	Dvosložni pridevi	XXXIX
3.6.2.6.	Višesložni pridevi	XXXIX
3.6.3.	Neppravilni komparativi	XXXIX
3.7.	Prilozi	XXXIX
3.7.1.	Opšte napomene	XXXIX
3.7.2.	Poređenje	XLI
3.7.2.1.	Pravilno poređenje	XLI
3.7.2.2.	Neppravilno poređenje	XLI
3.8.	Glagoli	XLI
3.8.1.	Dati oblici	XLI

XII

3.8.2. Spelling Rules	XL
3.8.2.1. Past Tense and Past Participle	XL
3.8.2.1.1. Doubling of Consonants	XL
3.8.2.1.2. Change of y	XL
3.8.2.2. Present Tense	XL
3.8.3. Compound Verbs	XLII
BIBLIOGRAPHY	XLIV
ABBREVIATIONS USED	XLVI
TRANSCRIPTION	LI
DICTIONARY	I

XIII

3.8.2. Pravopisna pravila	XLI
3.8.2.1. Prošlo vreme i particip prošli	XLI
3.8.2.1.1. Udvostručavanje suglasnika	XLI
3.8.2.1.2. Izmena y	XLI
3.8.2.2. Sadašnje vreme	XLI
3.8.3. Složeni glagoli	XLIII
BIBLIOGRAFIJA	XLIV
SKRAĆENICE	XLVII
TRANSKRIPCIJA	LI
REČNIK	1

PREFACE

PREDGOVORI

Cambridge University Press

978-0-521-09921-9 - An English-SerboCroatian Dictionary, Third Edition

Morton Benson

Frontmatter

[More information](#)

This *Dictionary* was compiled to satisfy the acute need for an up-to-date English-SerboCroatian lexicon. Although American English is the dominant standard described in the *Dictionary*, considerable attention is paid to British English.

This *Dictionary* represents a companion volume to the author's *Serbo-Croatian-English Dictionary* published by Prosveta, Belgrade, 1971, 1974, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1984, 1985, 1986, 1987 and 1988, and the University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1971.

Many persons assisted in the compilation of the *Dictionary*. All cannot be mentioned here. A major contribution was made by a number of consultants, all of whom speak SerboCroatian as their native language. Among the consultants were: Naum R. Dimitrijević, Belgrade University; Milica Drašković, Belgrade University; Dušan Glumac, West Chester State College (Pennsylvania); Dušanka Hadži-Jovančić, Niš University; Boris Hlebec, Belgrade University; Milivoj Ilić, Belgrade University (School of Veterinary Medicine); Katarina Iviš, Gimnazija, Zenica; Mladen Jovanović, Niš University; Damir Kalogjera, Zagreb University; Dušanka Marković, University of Pennsylvania (Library); Rada Mirković, Belgrade University; Zorica Mitrović, Belgrade University; Olga Nedeljković, Staroslavenski institut, Zagreb; Radoje Simić, Belgrade University; Živojin Stanojčić, Belgrade University; Dunja Jutrović-Tihomirović, Split University; Zlata Zlatanović, Druga beogradska gimnazija.

E. Wayles Browne of Cornell University commented on the plan of the *Dictionary* and the presentation of the entries.

The typing and preliminary editing of the manuscript were carried out under the direction of Mary Monohan. She was assisted by: Vida Antolin, Rebecca Benson, Zorica Dominko, Ana Gajski, Helen McArthur, Kate Mishel, Suzanne Rose, Lisa Shapiro, Violet Šimšić, Nancy Turner, and Stephanie Urchik. They also made many valuable suggestions, especially in regard to currently used English colloquialisms and slang.

Cambridge University Press

978-0-521-09921-9 - An English-Serbocroatian Dictionary, Third Edition

Morton Benson

Frontmatter

[More information](#)

Ovaj rečnik je sastavljen da se zadovolji izrazita potreba za jednim savremenim englesko-srpskohrvatskim leksikonom. Mada je u njemu pretežno opisan standardni američki engleski, prilično pažnje poklonjeno je i britanskom engleskom.

Rečnik se dopunjuju sa autorovim *Srpskohrvatsko-engleskim rečnikom* koji je izdala Prosveta u Beogradu 1971, 1974, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1984, 1985, 1986, 1987 i 1988 i Univerzitet u Pensilvaniji, u Filadelfiji, 1971. godine.

Veći broj ljudi pomagao je u izradi ovog rečnika. Sve njih nije moguće ovde pomenuti. Značajan doprinos dala je grupa konsultanata kojima je srpskohrvatski maternji jezik. Među ovim konsultantima su: Naum R. Dimitrijević, Univerzitet u Beogradu; Milica Drašković, Univerzitet u Beogradu; Dušan Glumac, West Chester State College (Pensilvanija); Dušanka Hadži-Jovančić, Univerzitet u Nišu; Boris Hlebec, Univerzitet u Beogradu; Milivoj Ilić, Univerzitet u Beogradu (Veterinarski fakultet); Katarina Iviš, Gimnazija, Zenica; Mladen Jovanović, Univerzitet u Nišu; Damir Kalogjera, Sveučilište u Zagrebu; Dušanka Marković, Univerzitet u Pensilvaniji (Biblioteka); Rada Mirković, Univerzitet u Beogradu; Zorica Mitrović, Univerzitet u Beogradu; Olga Nedeljković, Staroslavenski institut, Zagreb; Radoje Simić, Univerzitet u Beogradu; Živojin Stanojčić, Univerzitet u Beogradu; Dunja Jutronić-Tihomirović, Sveučilište u Splitu; Zlata Zlatanović, Druga beogradska gimnazija.

E. Wayles Browne, s Kornelskog univerziteta, komentarisao je plan rečnika i navođenje odrednica.

Kucanje i prethodno redigovanje rukopisa izvršeno je pod rukovodstvom Mary Monohan. Njoj su pomagale: Vida Antolin, Rebecca Benson, Zorica Dominko, Ana Gajski, Helen McArthur, Kate Mishel, Suzanne Rose, Lisa Shapiro, Violet Šimšić, Nancy Turner i Stephanie Urchik. One su dale i mnoge vredne sugestije, naročito u pogledu upotrebe kolokvijalnih engleskih reči i slenga.

Glavni posao oko uazbučavanja obavila je Miriam Benson.

Bilo bi nemoguće sastaviti ovo delo bez obilnog korišćenja nekoliko postojećih rečnika. Naročito su dragoceni bili *Enciklopedijski*

XVIII

The checking of the alphabetical order was directed by Miriam Benson.

It would have been impossible to compile this work without making extensive use of several existing dictionaries. Especially valuable were the *Enciklopedijski englesko-srpskohrvatski rečnik* by Svetomir Ristić et al., the *Englesko-hrvatski rječnik* by Rudolf Filipović et al., the *Englesko-srpskohrvatski tehnički rečnik*, etc. See the Bibliography for further information on these and other works consulted.

The University of Pennsylvania granted a research leave to the author from January, 1976 to June, 1976 so that he could complete work on the manuscript in Yugoslavia.

The author will appreciate receiving comments about errors and omissions that readers may discover.

M. B.
Williams Hall
University of Pennsylvania
Philadelphia, Pa. 19104
June, 1979

XIX

englesko-srpskohrvatski rečnik (Svetomir Ristić i drugi), *Englesko-hrvatski rječnik* (Rudolf Filipović i drugi), *Englesko-srpskohrvatski tehnički rečnik*, itd. (Vidi bibliografiju za dalja obaveštenja o ovim i drugim delima koja su bila konsultovana.)

Univerzitet u Pensilvaniji dozvolio je autoru odsustvo za naučno-istraživački rad od januara 1976. do juna 1976. kako bi mogao da završi posao na rukopisu u Jugoslaviji.

Autor će veoma ceniti sve primedbe u pogledu propusta koje bi čitalac eventualno otkrio.

M. B.
Williams Hall
Univerzitet u Pensilvaniji
Filadelfija, Pa. 19104
Jun, 1979.

PREFACE, SECOND EDITION, REVISED AND EXPANDED

In response to the favorable reception given to the first edition, this revised, expanded version has been prepared. Comments and suggestions received from readers and reviewers have been taken into consideration. The major changes are the following:

1. A large number of neologisms have been added.
2. More attention has been paid to the British variant of English.
3. The principles of combinatory lexicography have been applied more consistently. These principles will be treated in this writer's forthcoming book on the dictionary description of English.

Several consultants, all of whom speak SerboCroatian as their native language, assisted in the compilation of this edition. They include: Duško Bogunović, Sarajevo; Gordana Dimitrijević, Belgrade; Radmila Đorđević, Belgrade; Dušan Glumac, West Chester (Pennsylvania); Gordana Grba, Belgrade; George Jerkovich, Lawrence (Kansas); Mladen Mihajlović, Belgrade; Radoslava Mirković, Belgrade; Mirjana Prica-Soretić, Belgrade; Vojislava Vasiljević, Tuzla. Others also helped. For example, Irene Mirković of New Belgrade provided valuable information.

Comments and suggestions will be once again welcomed by the compiler.

M. B.
Department of Slavic Languages
Williams Hall
University of Pennsylvania
Philadelphia, Pennsylvania 19104
June, 1984

PREDGOVOR DRUGOM, PRERAĐENOM, DOPUNJENOM IZDANJU

Blagodareći vrlo povoljnom prijemu na koji je naišlo prvo izdanje, priredeno je ovo dopunjeno izdanje. Napomene i sugestije dobijene od čitalaca i prikazivača uzete su u obzir.

Najvažnije izmene su sledeće:

1. Unet je veliki broj neologizama.
2. Obraćena je veća pažnja britanskoj varijanti engleskog jezika.
3. Doslednije su primenjeni principi kombinatorne leksikografije. Ovi principi će biti izloženi u autorovoj knjizi o leksikografskom opisu engleskog jezika.

Grupa konsultanata kojima je srpskohrvatski maternji jezik pomogla je pri izradi ovog izdanja. Među ovim konsultantima su: Duško Bogunović, Sarajevo; Gordana Dimitrijević, Beograd; Radmila Đorđević, Beograd; Dušan Glumac, West Chester (Pensilvanija); Gordana Grba, Beograd; George Jerkovich, Lawrence (Kanzas); Mladen Mihajlović, Beograd; Radoslava Mirković, Beograd; Mirjana Prica-Soretić, Beograd; Vojislava Vasiljević, Tuzla. I drugi su pružili pomoć. Dala je, na primer, mnogo korisnih saveta Irene Mirković iz Novog Sada.

I ovog puta sastavljaču će biti dobrodošle sve napomene i sugestije.

M. B.
Odsek za slovenske jezike
Williams Hall
Univerzitet u Pensilvaniji
Filadelfija,
Pensilvanija 19104
Jun, 1984.

PREFACE, THIRD EDITION

The emergence of the computer as an essential component of everyday life has been accompanied by the creation of a new terminology. The major purpose of updating this *English-SerboCroatian Dictionary* was to add basic computer terms.

Many persons helped in the preparation of this edition; the compiler expresses his appreciation to all of them. Of the specialized reference works used for this edition, the following should be mentioned: Jon Wedge, *Računarski rečnik: vodič za kompjuterski žargon*, Belgrade, 1985 and, especially, Vera Tasić, *Rečnik računarskih termina: englesko-srpsko-hrvatski*, Belgrade, 1986.

Comments and suggestions will be once again welcomed by the compiler.

M. B.
Department of Slavic Languages
University of Pennsylvania
Philadelphia, PA 19104
February, 1990.

PREDGOVOR TREĆEM IZDANJU

Pojavljivanje kompjutera, koji postaje sastavni deo svakodnevnog života, praćeno je stvaranjem nove terminologije. Glavna svrha osavremenjivanja ovog *Englesko-srpskohrvatskog rečnika* bilo je dodavanje osnovnih računarskih termina.

U pripremi ovog izdanja pomogli su mnogi; sastavljač se svima njima zahvaljuje. Od specijalizovanih priručnika koji su korišćeni za ovo izdanje treba istaći sledeće: Jon Wedge, *Računarski rečnik: vodič za kompjuterski žargon*, Beograd, 1985, i, naročito, Vera Tasić, *Rečnik računarskih termina: englesko-srpskohrvatski*, Beograd, 1986.

I ovog puta sastavljaču će biti dobrodošle sve napomene i sugestije.

M. B.

Odsek za slovenske jezike
Univerzitet u Pensilvaniji
Filadelfija, Pensilvanija 19104

Februar, 1990.

INTRODUCTION

1. SCOPE OF THE *DICTIONARY*

This *Dictionary* seeks to describe the lexicon of standard, contemporary English. The norm described is the American variant of English as reflected in the speech of educated Americans and in the press. Considerable attention has also been paid to the inclusion of essential Britishisms.

The *Dictionary* gives important scientific and technical terms. It includes frequently used abbreviations such as **COD**, **IRS**, **USSR**, etc. Their pronunciation is transcribed. Also given are certain foreign expressions used by educated speakers: **bona fide**, **double-entendre**, **hoi polloi**, **idée fixe**, etc.

The *Dictionary* does not treat in detail the specialized vocabularies of such predominantly American and British sports as baseball, cricket, (American) football, and rugby. When, however, a term from such a sport has a commonly used meaning, especially figurative, the term is included. See entries for **balk I 2**, **bush-league**, **quarterback**, **strike out 1**, **wicket 2**.

2. STANDARD DIALECTS OF ENGLISH

2.1. General

Modern English has several major standard variants: American, Australian, British, Canadian, New Zealand, South African, and that used on the Indian subcontinent.

The two major variants are generally considered to be the American and British. As a result of its geographical location, the Canadian variant is extremely close to the American in both lexicon and pronunciation. The other variants are much closer to British than to American.

UVOD

1. OBIM REČNIKA

Ovaj *Rečnik* teži da opiše leksiku standardnog savremenog engleskog jezika. Opisani standard je američka varijanta engleskog jezika koja se upotrebljava u govoru obrazovanih Amerikanaca i u dnevnoj štampi. Dosta pažnje je posvećeno i briticizmima.

Rečnik zatim daje važne naučne i stručne izraze. Unete su i najvažnije skraćenice, kao **COD**, **IRS**, **USSR**, itd. Njihov izgovor je transkribovan. Takođe su dati i neki strani izrazi koje upotrebljavaju obrazovani ljudi: **bona fide**, **double-entendre**, **hoi polloi**, **idée fixe**, itd.

U ovom *Rečniku* nije detaljno obrađena specijalizovana terminologija pretežno američkih i britanskih sportova kao što su bezbol, kriket, fudbal (američki) i ragbi. Međutim, kad neki termin iz takvih sportova ima opštepoznato značenje, naročito figurativno, taj je termin onda dat. Vidi odrednice **balk I 2**, **bush-league**, **quarterback**, **strike out 1**, **wicket 2**.

2. KNJIŽEVNE VARIJANTE ENGLESKOG JEZIKA

2.1. Opšte napomene

Savremeni engleski jezik ima nekoliko glavnih standardnih varijanti u zavisnosti od zemlje u kojoj se govori, a te zemlje su: SAD, Australija, Velika Britanija, Kanada, Novi Zeland, Južna Afrika i takođe zemlje Indijskog potkontinenta.

Uobičajeno shvatanje je da postoje dve glavne varijante engleskog jezika: američka i britanska. Usled geografskog položaja, kanadska varijanta je veoma bliska američkoj kako u pogledu leksike tako i u izgovoru. Druge varijante su mnogo bliže britanskoj.

2.2. American English

2.2.1. Regional Phonetic Variants

The pronunciation of American English has several major regional variants. Various classifications of these variants have been proposed. One simplified classification is: New England, New York City, Middle Atlantic, Southern, and General American. Various criteria are considered in classifying the variants. The two most important criteria are probably the pronunciation of *r* and the pronunciation of certain vowels before *r*. In the New England, New York, and Southern variants, final and pre-consonantal *r* is usually dropped (as in Standard British). In Middle Atlantic, New York, and Southern, the letter *o* before *r* (in words such as *horrid*, *orange*) is pronounced as [a]; in General American the sound [o] prevails.

2.2.2. Standard American

We can consider 'Standard American' to be General American and Middle Atlantic, i. e., a pronunciation that does not drop final and pre-consonantal [r] (and has [o] or [a] in such words as *horrid*). This American Standard pronunciation is given in American dictionaries of English; it prevails in radio and television newscasts throughout the United States. The *Dictionary* will transcribe this standard American pronunciation.

2.3. British English

2.3.1. Pronunciation

The commonly accepted British standard pronunciation is the so-called 'Received Pronunciation' (RP) of Southern England. RP is the pronunciation traditionally transcribed in bilingual dictionaries of English published in Europe.

Of the American varieties of pronunciation, New England is, by far, the closest to RP. We will compare RP here only with Standard American.

The salient phonetic features of RP as contrasted with Standard American are: the dropping of final and pre-consonantal [r]; the vowel [a] in such words as *laugh*, *path* (Standard American has [æ]); the vowel transcribed as [o] in such words as *hot*, *pot* (Standard American has [a]); the dropping of the penult vowel (or its pronunciation as [ə]) in words such as *lavatory* ['lævətəri] or ['lævətəri] (Standard American has ['lævətəri]); final [i] to represent *y* in such words as *heavy*, *policy* (Standard American has final [ij] in such words); the pronunciation of [j] after dentals before [ū] in words such as *dune* [djūn] and *new* [njū] (Standard American has [dūn], [nū]); [zijə] for *-sia* in such words as *aphasia*, *amnesia* (Standard American has [zə]): [aj]

2.2. Američki engleski

2.2.1. *Regionalne fonetske varijante*

Izgovor američkog engleskog ima nekoliko glavnih regionalnih varijanti. Predlagane su razne klasifikacije ovih varijanti. Jedna uprošćena klasifikacija uključuje: novoenglesku, njujoršku, srednjoatlantsku, južnu i opšteameričku varijantu. Razni kriterijumi se uzimaju u obzir kad se vrši klasifikacija varijanti. Dva najvažnija kriterijuma su izgovor glasa *r* i izgovor nekih samoglasnika ispred *r*. U novoengleskoj, njujorškoj i južnoj varijanti, *r* se obično ne izgovara na kraju reči i ispred suglasnika (kao i u standardnom britanskom). U srednjoatlantskoj, njujorškoj i južnoj varijanti, slovo *o* ispred *r* (u rečima kao *horrid*, *orange*) izgovara se kao [a]; u opšteameričkoj varijanti glas [o] prevladuje.

2.2.2. *Standardni američki izgovor*

Možemo smatrati da opšteamerička i srednjoatlantska varijanta predstavljaju standardni američki izgovor, tj. izgovor u kome se *r* izgovara na kraju reči i ispred suglasnika (i koji ima ili [o] ili [a] u rečima kao *horrid*). Ovaj se standardni američki izgovor daje u američkim rečnicima engleskog jezika; on prevladuje širom zemlje u emisijama vesti preko radija i televizije. I u ovom *Rečniku* transkribovaće se ovaj standardni američki izgovor.

2.3. Britanski engleski

2.3.1. *Izgovor*

Opštepriznati britanski standardni izgovor je takozvani RP (Received Pronunciation – prihvaćeni izgovor) južne Engleske. RP je izgovor koji se tradicionalno transkribuje u dvojezičnim rečnicima engleskog jezika koji se objavljuju u Evropi.

Od američkih fonetskih varijanata, novoengleska je najbliža RP-u. Ovdje se RP upoređuje samo sa standardnim američkim izgovorom.

Bitne fonetske odlike RP-a (u poređenju sa standardnim američkim) jesu: ispadanje glasa *r* na kraju reči i ispred suglasnika; samoglasnik [a] u rečima kao *laugh*, *path* (standardni američki ima [æ]); samoglasnik koji se transkribuje kao [o] u rečima kao *hot*, *pot* (standardni američki ima [a]); ispadanje (ili izgovor kao [ə]) samoglasnika u pretposlednjem slogu u rečima kao *lavatory* ['laevətəri] ili ['laevətəri] (standardni američki ima ['laevətəri]); glas [i] na kraju reči koji odgovara slovu *y* u rečima kao *heavy*, *policy* (standardni američki ima [ij] u takvim rečima); izgovor [j] posle zubnih suglasnika ispred [ū] u rečima kao *dune* [djūn] i *new* [njū] (američki stan-

XXVIII

before stressed [ej] in some words such as *carbonization*, *standardization* (Standard American has [ə] or [i]); [əu] in such words as *coat*, *low* (Standard American has [ou]).

Another striking difference between British English and American English is in the sentence intonation. Intonational differences cannot be indicated in the *Dictionary*.

2.3.2. *Lexicon*

British English uses certain words that are not common in the United States. Such words are marked in the *Dictionary* as 'Br.'. See **aubergine**, **barrister**, **batman**, **chemist's shop**, **commercial traveller**, **constable**, etc.

2.3.3. *Syntax*

Syntactical differences between British and American English are relatively rare. Several are noted in the *Dictionary*. See entries for **cater 3**, **government 2**, **hospital 3**, **shall**.

2.3.4. *Spelling*

There are numerous spelling differences between British and American English. Most of these differences fall into the following groups. (Each group has exceptions). The first form given is American; the second – British:

1. *er-re*: *center* — *centre*, *theater* — *theatre*
2. *or-our*: *color* — *colour*, *labor* — *labour*
3. *ize-ise*: *analyze* — *analyse*, *paralyze* — *paralyse*; there are numerous exceptions; in many instances British English also uses *ize*: *moralize*, *pulverize*, etc.; American English uses *ise* in certain words: *advise*, *compromise*, *comprise*, etc.
4. *s-c*: *defense* — *defence*, *vise* — *vice* (mengele)
5. *ction-xion*: *connection* — *connexion*, *inflection* — *inflexion*
6. *l-ll* (in participial, past tense, and nominal forms): *traveling* — *travelling*, *traveled* — *travelled*, *traveler* — *traveller* (see also 3.8.2.1.1.)
7. *ll-l*: *distill* — *distil*, *instill* — *instil*
8. *e-ae*, *e-oe*: *anemia* — *anaemia*, *edema* — *oedema*

There are also individual words that are spelled differently: *check* — *cheque*, *jail* — *gaol*, etc.

3. TREATMENT OF ENTRIES

3.1. **General**

Main entries are given in boldface and are transcribed phonemically. The spelling used is that found in American dictionaries of English. Important British spelling variants are also given. See **gaol**, **labour**, **theatre**.

dard ima [dūn], [nū]); [zi]ə za *-sia* u rečima kao *aphasia*, *amnesia* (američki standard ima [ʒə]); [a] ispred naglašenog diftonga [ej] u nekim rečima kao *carbonization*, *standardization* (američki standard ima [ə] ili [i]); [əu] u rečima kao *coat*, *low* (američki standard ima [ou]).

Druga upadljiva razlika između američkog engleskog i britanskog engleskog leži u rečeničkoj intonaciji. Intonacione razlike ne mogu se beležiti u *Rečniku*.

2.3.2. *Leksika*

Britanski engleski upotrebljava izvesne reči koje nisu u upotrebi u SAD. U *Rečniku* uz takve reči stoji oznaka 'Br.'. Vidi odrednice **aubergine**, **barrister**, **batman**, **chemist's shop**, **commercial traveller**, **constable**, itd.

2.3.3. *Sintaksa*

Sintaksičkih razlika između britanskog i američkog standarda ima relativno malo. Neke su označene u *Rečniku*. Vidi odrednice **cater 3**, **government 2**, **hospital**, **shall**.

2.3.4. *Pravopis*

Ima mnogo pravopisnih razlika između britanske i američke varijante. Većina tih razlika može se svrstati u sledeće grupe. (Svaka grupa ima izuzetaka.) Prvi je oblik američki, drugi — britanski.

1. *er-re*: *center* — *centre*, *theater* — *theatre*
2. *or-our*: *color* — *colour*, *labor* — *labour*
3. *ize-ise*, *analyze* — *analyse*, *paralyze* — *paralyse*; ima mnogo izuzetaka; u mnogim slučajevima britanski engleski takode ima *ize*: *moralize*, *pulverize*, itd.; američki engleski ima *ise* u izvesnim rečima: *advise*, *compromise*, *comprise*, itd.
4. *s-c*: *defense* — *defence*, *vise* — *vice* (mengele)
5. *ction-xion*: *connection* — *connexion*, *inflection* — *inflexion*
6. *l-ll* (u oblicima participa, prošlog vremena i imenice): *traveling* — *travelling*, *traveled* — *travelled*, *traveler* — *traveller* (vidi takode 3.8.2.1.1.)
7. *ll-l*: *distill* — *distil*, *instill* — *instil*
8. *e-ae*, *e-oe*: *anemia* — *anaemia*, *edema* — *oedema*

Ima i posebnih reči koje se razlikuju ortografski: *check* — *cheque*, *jail* — *gaol*, itd.

3. OBRADA ODREDNICA

3.1. Opšte napomene

Glavne odrednice štampane su masnim slovima i transkribovane su fonemski. *Rečnik* daje američki pravopis. Dati su i važni britanski pravopisni oblici. Vidi **gaol**, **labour**, **theatre**.

3.1.1. *Parts of Speech*

When the main entry is a single word, the *Dictionary* indicates what part of speech it is.

When a noun is used as an adjective in an illustrative phrase, this fact is noted. See the entry for **acquisition 2**. When the main entry is a compound that has a nominal function, no part of speech is indicated. See **cruising speed**. When a compound functions as a verb or preposition, it is marked as such. See **make up, on account of**.

3.1.2. *Separation of Words*

The *Dictionary* indicates where polysyllabic words may be hyphenated and separated at the end of a line: **cor-rect**.

3.2. **SerboCroatian Glosses**

English words and expressions are glossed in the Eastern variant of SerboCroatian. (See the Introduction of the author's *SerboCroatian-English Dictionary* for more detail concerning this terminology.)

When a SerboCroatian word also has a jekavian form, this form is given. See entry for **river**. When the Zagreb standard uses a different word, this word is usually supplied after the designation 'W'. See entry for **train I 4**. A gloss may have both a jekavian form and a W lexical variant. Thus, for **bread** the basic gloss is *hleb — hljeb (W: kruh)*. When SerboCroatian borrowed verbs occur with the suffixes *-ova-*, *-isa-*, *-ira-*, the *Dictionary* gives the form prevalent in the Eastern variant, i. e., usually the form in *-ova-* (or *-isa-*).

3.3. **Proverbial and Idiomatic Expressions**

Proverbial and idiomatic expressions are marked with an asterisk. Figurative expressions are marked as such. Whenever possible, an equivalent SerboCroatian proverb or idiomatic expression is used as a gloss. When SerboCroatian has no proverbial or idiomatic equivalent, the sense of the English is paraphrased in SerboCroatian.

3.4. **Transcription**

3.4.1. *General*

Words given as main entries are transcribed phonemically, i. e., only significant phonological data are taken into account. Those seeking more phonetic detail (as, for example, about the nature of vowels standing before a dropped *r* or about the American pronunciation of *t* between vowels) should consult the various specialized manuals that describe the sound system of English.

3.1.1. *Vrste reči*

Kad je glavna odrednica jedna reč, *Rečnik* ukazuje kojoj vrsti reči ona pripada.

Kad se imenica koristi kao pridev u frazi za ilustriranje, na to se ukazuje. Vidi odrednicu **acquisition** 2. Kad je glavna odrednica složenica i ima imeničku funkciju, na vrstu reči se ne ukazuje. Vidi **cruising speed**. Kad složenica funkcionira kao glagol ili predlog, ona se označava kao takva. Vidi **make up, on account of**.

3.1.2. *Rastavljanje reči na kraju retka*

Rečnik pokazuje gde se višesložne reči mogu rastaviti na kraju retka: **cor·rect**.

3.2. **Srpskohrvatske definicije**

Engleske reči i izrazi prevode se na istočnu varijantu srpskohrvatskog jezika. (Vidi Uvod autorovog *Srpskohrvatsko-engleskog rečnika* radi detaljnijih obaveštenja o navedenim terminima.)

Kad srpskohrvatska reč ima i ijekavski oblik, ovaj se daje. Vidi odrednicu **river**. Kad standardni jezik Zagreba ima drugu reč, ova se obično daje posle oznake 'W'. Vidi odrednicu **train** I 4. Tumačenje može imati i ijekavski oblik i zapadni leksički sinonim. Prema tome, za odrednicu **bread** osnovno je tumačenje: *hleb* — *hljeb* (W: *kruh*). Kad pozajmljeni srpskohrvatski glagoli imaju sufikse *-ova-*, *-isa-*, *-ira-*, *Rečnik* daje oblik koji prevladuje u istočnoj varijanti, tj. obično sufiks *-ova-* (ili *-isa-*).

3.3. **Poslovice i idiomatski izrazi**

Poslovice i idiomatski izrazi su označeni zvezdicom. Figurativni izrazi su označeni kao takvi. Kad god je to bilo moguće, odgovarajuća srpskohrvatska poslovice ili idiomatski izraz su dati. Kad u srpskohrvatskom jeziku nema odgovarajuće poslovice ili idioma, engleski smisao je parafraziran.

3.4. **Transkripcija**

3.4.1. *Opšte napomene*

Glavne odrednice su date u fonemskoj (fonološkoj) transkripciji, koja uzima u obzir samo distinktivne crte. Oni čitaoci koji traže više fonetskih detalja (kao, na primer, o izgovoru vokala ispred *r* koje se ne izgovara ili o američkom izgovoru suglasnika *t* između samoglasnika) treba da se obrate specijalizovanim priručnicima koji opisuju glasovni sistem engleskog jezika.

3.4.2. *Symbols Used*

The phonemic symbols used in this *Dictionary* should be clear to speakers of SerboCroatian. See the Transcription Table.

3.4.3. *Transcription of Certain Borrowings from French*

A small number of borrowings from French are pronounced by educated speakers of English with one or more French vowel phonemes. They are transcribed as such. See entries for **chanteuse**, **chignon**, **milieu**.

3.4.4. *Standard Described*

The transcription given in the *Dictionary* reflects the Standard American pronunciation (see 2.2.2.).

3.4.4.1. Marking of Variations within the American Standard

When the American Standard has variants, the following procedure is used. The vowel or consonant in question is italicized within the transcribed form; its variant sound is then given, also italicized, after the transcribed word. A comma stands before the variant. Thus, **log** is transcribed as [lɒg], [ɑ].

3.4.4.2. Marking of British Variants

3.4.4.2.1. Transcription of Final and Pre-Consonantal *r*

The final and pre-consonantal *r*, dropped in Standard British (and in certain American dialects — see 2.2.1.) is given within parentheses. Thus, **murder** is transcribed as [ˈmɜ(r)də(r)].

3.4.4.2.2. Transcription of Other Variants

Other variants are treated as outlined in 3.4.4.1., *except* that a semicolon sets off the British variant. Accordingly, **dune** is transcribed as [dūn]; [dʒ] and **hot** is transcribed as [hɑt]; [o]. To save space, only the American pronunciation of [ou] and final [ij] is transcribed. (See 2.3.1.).

Occasionally, a complete second transcription of the entire word is necessary. See entries for **lieutenant**, **irony**, **quinine**, **raspberry**.

3.4.5. *Stress*

3.4.5.1. General

The primary stress of polysyllabic main entries is indicated in the transcription by an apostrophe placed before the stressed syllable: **civ-il** [ˈsivəl]; **ci-vil-ian** [siˈviljən].

3.4.2. *Fonemski znakovi*

Fonemski znakovi koji se upotrebljavaju u ovom *Rečniku* biće jasni svima koji znaju srpskohrvatski jezik. Vidi Tablicu fonemskih znakova.

3.4.3. *Transkripcija nekih pozajmljenica iz francuskog jezika*

Školovane osobe izgovaraju manji broj pozajmljenica iz francuskog jezika s jednim ili više francuskih fonema. Ove se francuske foneme transkribuju kao takve. Vidi **chanteuse**, **chignon**, **milieu**.

3.4.4. *Transkribovani standard*

Transkripcija u *Rečniku* odražava standardni američki izgovor (vidi 2.2.2.).

3.4.4.1. *Obeležavanje varijacija u američkom standardnom izgovoru*

Kad američki standard ima varijacije, primenjuje se sledeća procedura: Dotični samoglasnik ili suglasnik se štampa kurzivom u transkribovanom obliku: varijacija se štampa, takođe kurzivom, posle transkribovane reči. Zarez stoji ispred varijacije. Prema tome, reč **log** se transkribuje [log], [a].

3.4.4.2. *Obeležavanje britanskih varijacija*

3.4.4.2.1. *Transkripcija r na kraju reči i ispred suglasnika*

Daje se u zagradi *r* koje se nalazi na kraju reči ili ispred suglasnika; ovo *r* se ne izgovara u standardnom britanskom izgovoru (i u nekim američkim tipovima izgovora — vidi 2.2.1.). Prema tome, reč **murder** se transkribuje kao [ˈmɔ(r)də(r)].

3.4.4.2.2. *Transkripcija drugih varijacija*

Druge se varijacije obeležavaju kao što je opisano u 3.4.4.1. *osim* što se britanska varijacija odvaja tačkom i zarezom. Prema tome, reč **dune** se transkribuje kao [dūn]; [dʒ] i **hot** kao [hat]; [o]. Radi uštede u prostoru, transkribuje se samo američki izgovor za [ou] i završno [ij]. (Vidi 2.3.1.)

Ponekad je potrebna i druga transkripcija cele reči. Vidi **lieutenant**, **irony**, **quinine**, **raspberry**.

3.4.5. *Naglasak*

3.4.5.1. *Opšte napomene*

Primarni naglasak višesložnih glavnih odrednica označava se apostrofom koji se stavlja ispred naglašenog sloga: **civ-il** [ˈsivil]; **ci-vil-ian** [siˈviljən].